

روز زبان فارسی

به تقویم جهانی یونسکو می‌آید

خبرهای خوش دبیرکل کمیسیون ملی یونسکو

مسعود میرا | **روز نامه نگار** | بالاخره طلسم شکست و دبیرکل کمیسیون ملی یونسکو در ایران به اهالی رسانه روی خوش نشان داد تا یکی از معهود مدیران فرهنگی عالی‌رتبه کشور در دولت چهاردهم که تاکنون با اصحاب رسانه تعاملی نداشت، بی‌پرده در مقابل سؤالات آنان قرار گیرد. حسن فرطوسی که در ماه‌های گذشته سؤالات مکتوب همشهری را هم بی‌جواب گذاشته بود، روز گذشته به تفصیل پاسخگوی سؤالات شد. او در پاسخ به هشدارهای همشهری مبنی بر درخواست خاموش‌نبودن چراغ تعامل و پرهیز از استمرار فعالیت حیاط خلوت گونه کمیسیون ملی یونسکو در ایران، ضمن قدر دانی از نگاه دلسوزانه روزنامه همشهری از اهالی رسانه خواست که صدای بلند یونسکو در ایران باشند. فرطوسی در این نشست البته ۲۰ خبر مسرت‌بخش هم داد؛ یکی تلاش کمیسیون متبوعش برای تصویب و ثبت روز جهانی زبان فارسی در تقویم سازمان جهانی یونسکو و دیگری برنامه‌ریزی برای فعال‌شدن و پویایی مجدد مدارس یونسکو در کشور. او در همین زمینه گفت: چندین نشست مشترک میان کمیسیون ملی یونسکو و وزارت آموزش و پرورش برگزار شده است. فرطوسی با اشاره به اهمیت «شبکه مدارس وابسته به یونسکو» اعلام کرد: «در جلسات مشترک با نهادهای نظارتی و وزارت آموزش و پرورش، ظرفیت‌های این مدارس که تعداد آنها ۱۷ مدرسه است، مورد بررسی و تقویت قرار گرفته تا زمینه تعاملات دانش‌آموزی و اجرایی برنامه‌های آموزشی مشترک فراهم شود.»

طلا یا بیمه؛ مسئله این است

اصل و شرح

پای حرف خیلی از مردم که می‌نشینیم می‌گویند اگر به جای حق بیمه پرداختی هر ماه طلا پس انداز کنیم، سالم‌دانی امن‌تری خواهیم داشت! آیا واقعاً فلسفه

بنفش آمریکایی

شریت لین (Lean) به نام شریت بنفش هم شناخته می‌شود زیرا نمونه‌های آمریکایی آن رنگ بنفش درخشان دارند. این آشامیدنی خیلی آرام‌رواج پیدا کرد. از سال‌های ۱۹۶۰ بعضی از خواننده‌های آمریکایی در هیوستون تگزاس شریت سرفه را به عنوان یک مخدر می‌نوشتند. از سال‌های ۲۰۰۰ شریت بنفش بین گروه بزرگ‌تری رایج شد و به ترانه‌های رپ هم راه پیدا کرد. از سال ۱۴۰۳ بعضی از خواننده‌های رپ فارسی در ترانه‌های خود از آن نام بردند و فضای مجازی به سرعت پر از دستورالعمل‌های ساخت لین شد. البته داروهای ضد حساسیت ایرانی بنفش نیستند و در نتیجه شریت لین ایرانی قهوه‌ای و زرد و... است.

نوشابه و پاستیل

نوجوانی که سرماخوردۀ نیست معمولاً نباید چند شیشه شریت سرفه را باشد با افزودنی‌های ساده دیگر به آن کار کردی متفاوت بدهد شریت بعد از نوشیدن در مدت ۱۰ دقیقه تا نیم ساعت اثرات خود را نشان می‌دهد. «سرخوشی» مهم‌ترین اثر لین است و تا ۶-۸ ساعت هم ادامه پیدا می‌کند. کدئین موجود در ترکیب شریت روی اعصاب تأثیر آرام‌بخش می‌گذارد اما اینها مربوط به دفعات اول مصرف است. مصرف‌کننده لین باید دائم میزان مصرف را بیشتر کند تا به احساس سرخوشی برسد و در مدت چندماه نشانه‌های اعتیاد به مواد افیونی را نشان می‌دهد. آسیب به کبد از همان ماه‌های اول مصرف شروع می‌شود و بعد از مدتی اندام‌های بدن درگیر علائم اعتیاد خواهند شد. مشکلات کبدی، تشنج، پوست و... بعضی از این علائم هستند.

جامعه امروز

محمد سربابی | **روز نامه نگار** | مدتی است که در دنیای دهه هشتادی‌ها و دهه نودی‌ها یک نوع مخدر جدید پیدا شده است. امواج یک نوشیدنی دست‌ساز به نام «شریت لین» که اعتیادآور است و در فضای مجازی سروصدای آن بسیار بلند است. این شریت مانند همه مواد مخدر و محرک‌های دیگر عوارض خطرناکی دارد. بدتر اینکه مصرف شریت لین که شریت بنفش یا در تی‌اس‌پرایت هم نام دارد، شروعی برای اعتیاد نوجوانان به مواد افیونی است.

یک مخدر دم‌دستی

یک مخدر جدید از بین نوجوان‌ها قربانی می‌گیرد

هشدار یا ترویج

در فضای مجازی می‌شود ویدئوهای زیادی درباره لین وجود دارد و تعداد آنها در حال افزایش است. کسانی که این ویدئوها را می‌سازند معمولاً ادعا می‌کنند که قصد دارند به نوجوان‌ها و والدین هشدار بدهند اما در ویدئو جزئیات ساخت شریت را با آب و تاب فراوان تعریف می‌کنند تا از این راه «لایک» بیشتری به‌دست بیاورند. با مرور نظرات نوشته شده زیر این ویدئوها می‌شود حدس زد که ویدئو اثر بازدارنده زیادی نداشته و تعداد زیادی از مخاطبان، تشویق به آزمایش این ماده مخدر شده‌اند. برخی هم به آن مواد دیگری مانند الکل می‌افزایند که مسمومیت را بیشتر می‌کند.

داروها را ترکیب نکنید

ماده مؤثر اصلی شریت لین همان کدئین موجود در شریت‌هاست اما نمی‌شود شریت‌های کدئین دار را از نظام دارویی حذف کرد. یک دکتر داروساز به همشهری می‌گوید: «کدئین داروی درمان سرفه در جهان است. شریت کدئین خالص در ایران موجود نیست و در عوض از ترکیبات آن استفاده می‌شود تا با تأثیر در هیپوناتالاموس مغز، مانع سرفه‌های پشت سر هم شود.»

کیان دواساز، روش اثر ماده کدئین در شریت لین را اینطور شرح می‌دهد: «ترکیب این شریت از یک طرف کدئین دارد و از طرف دیگر شامل نوعی ضد حساسیت قدیمی است. این داروی ضد حساسیت تأثیرهای بر اکنددهای دارد و مثلاً مانع تبوع هم می‌شود و بر نقاط مختلف شبکه اعصاب اثر دارد. مصرف همزمان این دو دارو احساسی شبیه مصرف مواد مخدر ایجاد می‌کند.» او با تأکید بر اینکه هیچ دارویی را نباید خودسرانه و به مقدار زیاد مصرف کرد، مثالی می‌زند و می‌گوید: «یکی از بیماران که خانم جوانی بود و مشکل روانی داشت، روزانه تعداد زیادی استامینوفن کدئین می‌خورد. ما نشانه‌های اعتیاد به کدئین را جست‌وجو می‌کردیم که متوجه شدیم علاوه بر آن، دچار کم‌خونی هم شده است. شریت لین احتمالاً باعث اختلال‌هایی در دستگاه تنفس خواهد شد ولی ممکن است با چند بار مصرف آثار خطرناک دیگری را هم نشان دهد.»

هشتگ روز

بی‌پناه در هجوم اخبار

فهیمة طباطبایی | **روز نامه نگار** | سبک جدیدی که به اقیانوس‌وار فضای مجازی و سبک جدیدی که به واسطه آن به زندگی بنشر امروزی تحمیل شده است، در هجوم بی‌امان اخبار و اطلاعاتی هستیم که نه تنها آگاهی ما را بالا نمی‌دهد بلکه بیشتر گیج و گم‌گورمان می‌کند. از چه حرف می‌زنم؟ از کانال‌های خبری که هر لحظه از شبانه‌روز، اینترنرت را در تلفن همراه فعال کنی، دینگ دینگ خبری‌شان به صدا درمی‌آید و انسان را به ناگجایابی از اطلاعات در دست و غلط می‌برند که ساعت‌ها طول می‌کشد بفهمی کدام راست است و کدام دروغ.

درباره رسانه‌های خارجی نمی‌دانم برای جذب بیشتر مخاطب چه می‌کنند، اما در ایران کافی است ۵-۶ کانال خبری را دنبال کنی، به فاصله یک دقیقه از هم اخبار مشترکی را منتشر می‌کنند که تیتراهای آن گمراه‌کننده، هیجانی، اضطراب‌آور یا چاشنی ترس است و البته در بسیاری از موارد دروغ. هر کدام هم برای اینکه بازدید بیشتری بگیرند، تیتراهای اضطراب‌آور انتخاب می‌کنند. «تمام سدهای ایران خشک شد»، «۲۰ قتل در یک روز»، «شروع جنگ در مرز شرقی» و... حتی برخی کانال‌های غیر معتبر پا را فراتر می‌گذارند و اخبار جنگ ۱۲ روزه را طوری منتشر می‌کنند که انگار همین الان اتفاق افتاده است. «جنگنده‌های اسرائیل در آسمان ایران»، «ایران در حال شلیک موشک از آسمان غرب» و کامنت‌ها را باز که می‌کنی می‌بینی که واقعا عده‌ای از مخاطبان ترسیده و این اخبار را باور کرده‌اند.

واقعیت این است که سرعت ایجاد کانال‌های جدید خبری در پلتفرم‌های داخلی و خارجی به حدی بالاست که افزایش سطح سواد رسانه‌ای هم همیشه چارمساز نیست و مخاطبان حرفه‌ای مثل خبرنگاران، مسئولان و مدیران دولتی هم که کارشان با اخبار گره خورده، گهگاه در معرض فریب این اخبار که به سرعت نور توسط سایر کانال‌های خبری دیگر بازنشر می‌شود، افتاده و ممکن است چندین ساعت برای بررسی صحت و سقم آن مجبور شوند چند منبع رسمی را چک کنند.

خلاصه کلام اینکه درباره کانال‌های خبری غیر رسمی که با هدف درآمدزایی یا به‌هم ریختن افکار عمومی ساخته می‌شوند و فعالیت می‌کنند، کاری نداریم اما می‌کش کانال‌های خبری رسانه‌های رسمی در دام این شکل از جذب مخاطب نیفتند و با روح و روان ما بازی نکنند.

قبل و بعد غم‌انگیز بلوار دریا گوشه

۲۰ روستا فیلمی از قبل و بعد بلوار «دریا گوشه متل قوی‌مازندران» در فضای مجازی منتشر شده که حسایی سرسورصدا کرده است. عکس قبل که عنوان شده برای ۱۰ سال قبل است، بلواری را نشان می‌دهد که

چهار طرف آن سبز و خط آسمان کوتاه است و فیلمی که حالا نشان می‌دهد دو طرف بلوار، ساختمان‌های بلندمرتبه ۱۰ طبقه ساخته شده و فضا شهری شده و آسمان معلوم نیست کجاست. پست مربوط به

این عکس که در شبکه ایکس بیشترین بازخورد را داشته، این است: «تصویر رُویایی برای اندکی سیسان و نفروش که دل میلیون‌ها ایرانی به‌خصوص طرفداران محیط‌زیست را به درد می‌آورد.»

چشمانی که زودتر از سن‌شان می‌بینند

غفلت والدین و تهیه‌کنندگان موجب شده که تماشای برخی از سریال‌ها و فیلم‌ها به یک چالش تربیتی تبدیل شود

دست در دست فرزندان نشان راهی سالن سینما می‌شوند. این دو نقطه ضعف یا به عبارت‌تری تدبیر نادرست در مورد مخاطبان کم‌سن و سال، همان بحثی است که بارها و بارها از سوی مردم عادی و در تریبون شبکه‌های اجتماعی مورد انتقاد قرار گرفت تا بار دیگر این سؤال مطرح شود که چطور می‌توان فعالیت فرهنگی مانند تماشای فیلم و سریال را به فضای امن و خانوادگی تبدیل کرد.

«پیر پسر» به سینما رفته بود، از حضور کودکان در میان تماشاچیان تعجب و البته گلایه کرد تا شاید این انتقاد، زنگ هشدار را برای خانواده‌ها به صدا در بیاورد. واقعیت نشان می‌دهد که این نگرانی در ۲۰ ساله عرض اندام کرده است؛ از یک طرف فیلم‌های راه یافته در پلتفرم‌ها و برده رده سنی مخاطبان، آن را چنان شور کرده که صدای بازیگران هم در آمده است. در آخرین واکنش شقایق فراهانی که برای تماشای فیلم

لیلا شریف | روز نامه نگار

گزارش

قرار بود بعضی از فیلم‌ها و سریال‌های مجوزدار همان نقطه امن خانواده‌ها باشند که به این بهانه، یک دور هم می‌ساده با قاب والدین و بچه‌ها شکل بگیرد اما بی‌توجهی والدین و تولیدکنندگان به رده سنی مخاطبان، آن را چنان شور کرده که صدای بازیگران هم در آمده است. در آخرین واکنش شقایق فراهانی که برای تماشای فیلم

فیلم دیدن با چاشنی فحاشی

والدین با تصور اینکه سریال کم‌دی یا یک رئالیتی‌شو را می‌توانند با فرزندشان تماشا کنند، دکمه شروع ویدئو را فشار می‌دهند یا دست به خرید بلیت می‌زنند اما در بزرگراه‌های مختلف، گوششان با کلمات و توصیفاتی مواجه می‌شود که فرصت تأمل باقی نمی‌ماند و تنها با چشمان متعجب، مجبور به توقف تماشای برنامه می‌شوند. با گریز کرده و پس از تماشای برنامه با سؤالات مختلف فرزندانش روبه‌رو شده باشند. ماجرای که مدت‌هاست از سوی کاربران شبکه‌های اجتماعی هم مورد نقد قرار گرفته است و یکی از کاربران شناخته‌شده در این مورد نوشته بود: «سؤالی دارم از تهیه‌کنندگان و دست‌اندرکاران تهیه و پخش فیلم و سریال در سینما خصوصاً پلتفرم‌های خانگی. آیا واقعا این همه استفاده از فحش و کلمات زشت در دیالوگ‌ها لازمه؟ اون هم در سریال‌هایی که گاهی به‌خاطر طنز یا جذب بودن، مخاطب نوجوان هم داره.» این موضوع چنان مورد توجه خانواده‌ها قرار گرفته است که و بسیاری از بزرگ شدن شوخی‌های نامناسب گله کردند.

عبور از خط قرمز با اجازه خانواده

در کنار تولیدات فرهنگی که گاهی به بیراهه می‌روند گاهی هم از ترندهایی مانند شوخی‌ها و کلمات نامناسب برای جذب مخاطب استفاده می‌کنند، برخی خانواده‌ها هستند که بر آتش این نابسامانی می‌دمند. کم نیستند خانواده‌هایی که هنگام خرید بلیت سینما یا تماشای برنامه‌های پلتفرم‌ها و ماهواره به تنها نکته‌ای که توجه نمی‌کنند بررسی رده سنی است؛ غافل از اینکه چنین رفتاری به شکل محسوس برگردهای رفتاری کودکان اثر می‌گذارد. ریحانه شریف که ۱۵ سال است معلم مقطع ابتدایی در تهران است، در این رابطه به همشهری گفت: «اگر کارتون‌هایی که یکسری حرف‌ها و موضوعات نامناسب رو تو ذهن بچه‌ها حک می‌کنه رو کنار بذارم و در موردش حرف نزتم، باید بگم یکسری فیلم‌ها که خانواده‌ها فکر می‌کنن چیز خاصی ندارن، مناسب سن بچه نیستن و اثر رفتاری نادرستی روی بچه دارن. من بارها شده با خانواده‌هایی بحث کرده‌ام که اصلاً به ذهنشون نمی‌رسید که نباید اجازه تماشای یک برنامه عروسکی محبوب در پلتفرم ایرانی رو به بچه‌شون نشون بدن، چون بر از نکات مثبت ۱۸ سال و تکیه کلام‌های رکیک بود.»

راهی که به کابوس ختم می‌شود

ساجده ودودی، روانشناس در گفت‌وگو با همشهری در مورد تأثیر تماشای سریال و فیلم‌های نامناسب برای کودکان، توضیح داد: تماشای فیلم‌هایی با محتوای بزرگسالانه شامل خشونت و موقعیت‌های اخلاقی پیچیده برای ذهن در حال رشد کودک نوعی بار عاطفی زودرس ایجاد می‌کند. مواجهه زودرس، کمانس‌های دفاعی را فعال می‌کند و ممکن است اضطراب، کابوس یا کینج‌کاو ناسالم نسبت به رفتارهای بزرگسالانه شود. در بلندمدت، این تجربه‌ها می‌توانند سبب تحریف‌شده‌ای از عشق، قدرت و بدن انسان شوند. این روانشناس به خانواده‌ها توصیه کرد: «تماشای فیلم با کودک، اگر آگاهانه مدیریت شود، رده‌بندی سنی رسمی برای آموزش هیجانی و اخلاقی باشد. مناسب ابتدا خلاصه و فضای کلی آن را بشناسند.» به گفته این روانشناس «در سال‌های اخیر، در اتاق خواب، بازی‌های پر خشک‌گانه یا سؤالات زود هنگام در باره بدن و روابط ناسالم دچار اضطراب این دغدغه در خانواده‌های آگاه در حال افزایش است، اما هنوز بسیاری تصور غلط دارند و می‌گویند بچه نمی‌فهمد.»

